

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Δ/νση : Ακτή Βασιλειάδη

Ταχ. Κώδικας : 185 10 ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Τηλ. : 213 137 1464

Fax : 213 137 4336

E-mail : ke@yna.gov.gr

Πειραιάς, 02 Μαΐου 2017

Αριθ. Πρωτ.: 1500.1/ 31164 /2017/100

ΠΡΟΣ: τη Βουλή των Ελλήνων

Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.: Βουλευτή κ. Ι. Πλακιωτάκη

Αριθ. σελίδων: Απάντηση (03)

Σύνολο (03)

ΘΕΜΑ: Απάντηση της αριθ. πρωτ. 4491/27-03-2017 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Ι. Πλακιωτάκη.

Στο κείμενο της εν θέματι Ερώτησης αναφέρεται ότι «εκπονήθηκε από το Υπουργείο το 2012 η Εθνική Στρατηγική Λιμένων για την περίοδο 2013-2018».

Επίσης αναφέρεται ότι «η προβλεπόμενη έκθεση που υποβάλλεται στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής δεν έχει υποβληθεί παρά το γεγονός ότι έχει παρέλθει χρονικό διάστημα άνω των τριών ετών από την υποβολή της προηγούμενης.»

Το άρθρο 38 του ν. 4150/2013 πράγματι προβλέπει ότι: «Το Σχέδιο της στρατηγικής είναι πενταετές και επικαιροποιείται τουλάχιστον μία φορά εντός της πενταετίας. Εντός του πρώτου έτους εφαρμογής της, ο Υπουργός Ναυτιλίας και Αιγαίου συντάσσει έκθεση, η οποία υποβάλλεται στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής και συζητείται σε ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 79 του Συντάγματος και τον Κανονισμό της Βουλής και δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου.»

Σύμφωνα με τα ανωτέρω θα έπρεπε το 2014 επί Κυβέρνησης Ν.Δ – ΠΑΣΟΚ να έχει συνταχθεί η έκθεση, να έχει υποβληθεί στον Πρόεδρο της Βουλής και να έχει συζητηθεί σε ειδική συνεδρίαση στη Βουλή, γεγονός που όπως προκύπτει από τα στοιχεία των υπηρεσιών δεν πραγματοποιήθηκε.

Τον Ιανουάριο του 2015 η νέα Κυβέρνηση έθεσε τις δικές της προτεραιότητες στα θέματα λιμενικής πολιτικής, ενώ τον Αύγουστο του 2015 στην τελική συμφωνία που υπεγράφη μετά από σκληρή διαπραγμάτευση, προέκυψε η υποχρέωση της μεταβίβασης του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών Ο.Λ.Π. και Ο.Λ.Θ., γεγονός που δημιουργεί νέα δεδομένα στον χώρο της λιμενικής βιομηχανίας. Τα νέα αυτά δεδομένα δημιούργησαν την ανάγκη θεσμοθέτησης αλλαγών στον τομέα της λιμενικής διακυβέρνησης, οι οποίες συζητήθηκαν με τους θεσμούς και κατέληξαν στην ψήφιση του ν.4389/2016 με τον οποίο η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) μετατράπηκε σε ανεξάρτητη διοικητική αρχή και ιδρύθηκε η Δημόσια Αρχή Λιμένων (Δ.Α.Λ.).

Με γνώμονα την αλλαγή των δεδομένων στον χώρο της λιμενικής διακυβέρνησης, τον Αύγουστο του 2016 ο Υπουργός Ναυτιλίας αποφάσισε τη συγκρότηση ομάδας εργασίας, η οποία έχει ξεκινήσει τη σχετική επεξεργασία για την επικαιροποίηση της εθνικής στρατηγικής λιμένων και αναμένεται να παραδώσει το επικαιροποιημένο κείμενο άμεσα.

Η επεξεργασία - πέραν της αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης σε όλους τους τομείς της λιμενικής λειτουργίας - περιλαμβάνει όλες τις θεσμικές και λειτουργικές εξελίξεις στην ελληνική και την ευρωπαϊκή λιμενική βιομηχανία και αξιολογεί τυχόν επιπτώσεις. Τέλος, η στρατηγική προτείνει δράσεις τις οποίες το ΥΝΑΝΠ και η Γενική Γραμματεία Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων (Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε.) σχεδιάζουν για την αντιμετώπιση των αδυναμιών του ελληνικού λιμενικού συστήματος και των επιπτώσεων από τις πρόσφατες εξελίξεις όπως: οι ιδιωτικοποιήσεις των Ο.Λ.Π. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε., η αύξηση του αριθμού των δημοτικών λιμενικών ταμείων, η εδραίωση των κανονισμών για τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών (ΔΔΜ), η έναρξη εφαρμογής του νέου ευρωπαϊκού κανονισμού για τις λιμενικές υπηρεσίες (ΕΕ/2017/352) κ.α.

Εντός του 2017 πρόκειται να καταρτιστεί το Γενικό Στρατηγικό Σχέδιο (MASTER PLAN) για τις μεταφορές στην Ελλάδα που θα περιλαμβάνει όλους τους τρόπους μεταφορών (χερσαίες, θαλάσσιες, εναέριες), το οποίο θα τεκμηριώσει τις αναγκαίες πολιτικές και επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών. Το ΥΝΑΝΠ και ειδικότερα η Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε. θα συμμετάσχει στην κατάρτιση του γενικού στρατηγικού σχεδίου για τις μεταφορές σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του γενικού στρατηγικού σχεδίου για τις μεταφορές στην Ελλάδα.

Σημειώνεται ότι στο «Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών» (ΣΠΕΜ) 2014 – 2025, στον κατάλογο των έργων, δεν εντάχθηκαν από την τότε Κυβέρνηση και το αρμόδιο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, για χρηματοδότηση στο ΕΣΠΑ του 2014, έργα ζωτικής σημασίας για το λιμενικό σύστημα. Ενδεικτικά αναφέρεται η κατασκευή του εμπορικού λιμένα Πατρών. Λόγω της προτεραιότητας που δόθηκε κυρίως σε χερσαίες μεταφορικές υποδομές, το συνολικό ύψος του προϋπολογισμού που διατέθηκε για τους λιμένες ήταν μειωμένο, συνεπώς και ο αριθμός των λιμενικών έργων που εντάχθηκαν στο ΣΠΕΜ 2014-2025, ήταν περιορισμένος.

Αναφορικά με την καταγραφή και κατηγοριοποίηση των λιμένων, η Γ.Γ.Λ.Α.Π.Ν.Ε. στο τέλος του 2016, για πρώτη φορά, ανέλαβε την πρωτοβουλία για τη δημιουργία ηλεκτρονικής διαδικτυακής πλατφόρμας για το ελληνικό λιμενικό σύστημα. Μέχρι σήμερα δεν υπήρχε ενιαία καταγραφή των λιμενικών υποδομών της χώρας, των φορέων διαχείρισης των λιμένων καθώς και η μεθοδολογία ιεράρχησης των λιμενικών έργων.

Στη διαδικτυακή πλατφόρμα έχουν καταχωρηθεί, όλοι οι λιμένες και λιμενικές εγκαταστάσεις της επικράτειας (πάνω από 800) με γεωγραφικά, χωροταξικά, λειτουργικά, οικονομικά στοιχεία για κάθε λιμένα κυρίως στις κατηγορίες K1, K2, K3 των ελληνικών λιμένων, όλοι οι Φορείς Διαχείρισης και Εκμετάλλευσης των λιμένων, τα υπό εξέλιξη και τα προγραμματιζόμενα έργα σε κάθε λιμένα. Μέσω της επεξεργασίας των στοιχείων που θα έχουν καταχωρηθεί στην πλατφόρμα θα είναι δυνατή η αξιολόγηση του σημερινού επιπέδου αλλά και της προοπτικής ανάπτυξης κάθε λιμένα, η επεξεργασία ορθολογικών προτάσεων για συνενώσεις λιμένων (περιλαμβανομένης και της ενσωμάτωσης των «ορφανών» λιμένων), και τέλος, η αξιολόγηση και προτεραιοποίηση έργων που προτείνονται από τους Φορείς Διαχείρισης, ώστε η Γ.Γ.Λ.Α.Π.Ν.Ε. να μπορεί να διαμορφώνει και υποβάλλει αιτήματα για χρηματοδότηση σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης. Είναι προφανές ότι η διαδικτυακή πλατφόρμα είναι ένα δυναμικό εργαλείο που συνεχώς θα εμπλουτίζεται και θα ενημερώνεται με τα πιο πρόσφατα στοιχεία. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αναπτύχθηκε από στελέχη της Γ.Γ.Λ.Α.Π.Ν.Ε. και ήδη βρίσκεται στο στάδιο πιλοτικής λειτουργίας. Στόχος είναι να τεθεί σε πλήρη λειτουργία το καλοκαίρι του 2017.

Το Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (ΔΔΜ) στηρίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 η δε προσθήκη ή αφαίρεση στοιχείων από τους χάρτες του ΔΔΜ θα πραγματοποιηθεί σε επόμενο χρόνο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μετά από κίνηση της διαδικασίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και πρόταση των κρατών-μελών, λαμβάνοντας υπόψη τα στατιστικά μεγέθη που στοιχειοθετούν/τεκμηριώνουν τις προτεινόμενες αλλαγές.

Σχετικά με τη διακυβέρνηση του ελληνικού λιμενικού συστήματος, η Γ.Γ.Λ.Α.Π.Ν.Ε., με βάση την εμπειρία που έχει αποκομίσει μέσω της συνεργασίας της με τους Φορείς Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Λιμένων, έχει καταλήξει σε ορισμένες βασικές παρατηρήσεις - διαπιστώσεις που αφορούν στη λειτουργία του εθνικού λιμενικού συστήματος. Ενδεικτικά αναφέρονται οι βασικότερες:

- Οι πολλές διαφορετικές μορφές και ο μεγάλος αριθμός Φορέων Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Λιμένων (ΦΔΕΛ).
- η πολυδιάσπαση της αρμοδιότητας της εποπτείας επί των ΦΔΕΛ, μεταξύ διαφορετικών υπουργείων,
- το δαιδαλώδες, δύσκαμπτο και παρωχημένο νομοθετικό καθεστώς λειτουργίας των ΦΔΕΛ,
- η υποστελέχωση και η έλλειψη τεχνογνωσίας των ΦΔΕΛ,
- η ύπαρξη ενός απροσδιόριστου αριθμού «ορφανών» λιμένων, κυρίως μεταξύ των τοπικής σημασίας, καθώς και άλλων μεγάλης λιμενικής δραστηριότητας, οι οποίοι στερούνται ζώνης λιμένα,

Σήμερα το λιμενικό σύστημα αποτελείται από 13 οργανισμούς λιμένα, 12 λιμενικά ταμεία και 71 δημοτικά λιμενικά ταμεία.

Η ύπαρξη μεγάλου αριθμού Λ.Τ και Δ.Λ.Τ καθιστά το λιμενικό σύστημα μη βιώσιμο, καθώς υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στελέχωσης, έλλειψης τεχνογνωσίας, απώλειας εσόδων και γενικότερα μη αξιοποίησης των παραγωγικών τους δυνατοτήτων. Επίσης, παρατηρούνται σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες στη λειτουργία τους και την ύπαρξη παράνομων λιμενικών εγκαταστάσεων και έργων που εμποδίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη και αξιοποίηση των λιμανιών.

Τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, δόθηκαν στην Αυτοδιοίκηση χωρίς κανένα σχεδιασμό από τις προηγούμενες Κυβερνήσεις Ν.Δ - ΠΑΣΟΚ και παρά τις φιλότιμες προσπάθειες που καταβάλλουν οι Δημοτικές Αρχές, σε αρκετές περιπτώσεις αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες που καλούνται να εξυπηρετήσουν. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2001 υπήρχαν 54 φορείς διαχείρισης που λειτουργούσαν με τη μορφή Λιμενικών Ταμείων. Σήμερα με αποφάσεις των προηγούμενων Κυβερνήσεων έφτασαν να λειτουργούν 83 (12 λιμενικά ταμεία και 71 δημοτικά λιμενικά ταμεία). Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι μόνο τον Δεκέμβριο του 2012, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού της Ν.Δ. λειτούργησαν επιπλέον 30 δημοτικά λιμενικά ταμεία.

Για την παρούσα Κυβέρνηση η απόδοση κρατικών λιμενικών ταμείων στην Αυτοδιοίκηση σε αρκετές περιπτώσεις αποτελεί περίπου μονόδρομο δεδομένου ότι από τα υφιστάμενα, αποδόθηκαν περιοχές που τους απέφεραν σημαντικά έσοδα με αποτέλεσμα σήμερα η λειτουργία τους να κρίνεται μη βιώσιμη.

Όσον αφορά τη «μεγάλη έλλειψη προσωπικού στα λιμενικά ταμεία» που σημειώνεται στο κείμενο της Ερώτησης, θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν.4024/11 (Α'226) από την Κυβέρνηση Ν.Δ καταργήθηκαν κενές οργανικές θέσεις των λιμενικών ταμείων εποπτείας ΥΝΑΝΠ.

Το Υπουργείο μας προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες και είναι σε εξέλιξη η διαδικασία έκδοσης μέσω ΑΣΕΠ, προκήρυξης όπου, μεταξύ άλλων, προβλέπεται και η κάλυψη των οργανικών θέσεων των λιμενικών ταμείων αρμοδιότητας ΥΝΑΝΠ.

Με γνώμονα λοιπόν την άρση των διαπιστωμένων δυσχερειών, για πρώτη φορά, με απόφαση κ. ΥΝΑΝΠ συστάθηκε ομάδα εργασίας αποτελούμενη από στελέχη τόσο του Υπουργείου μας όσο και του Υπουργείου Εσωτερικών, με σκοπό τη διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και στόχο την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του εθνικού λιμενικού συστήματος.

Επισημαίνεται ότι μετά από προφορική εντολή του προηγούμενου Υπουργού Ναυτιλίας το 2015, η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων ανέθεσε στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου την εκπόνηση μελέτης για την αναδιοργάνωση του λιμενικού συστήματος, με βάση την οποία διατυπώνει την πρότασή της και θα αξιολογηθεί από την ομάδα εργασίας.

Στην Ερώτηση αναφέρεται ότι η δημιουργία κεντρικών λιμενικών δικτύων (αρ.39 ν.4150/13) «παρέμεινε στη σφαίρα του ιδεατού». Ωστόσο, το αποτέλεσμα μιας τέτοιας εξέλιξης θα πρέπει από όσους την προτείνουν να επαναξιολογηθεί, ειδικά μετά την εκπλήρωση των μνημονιακών υποχρεώσεων της ιδιωτικοποίησης της Ο.Λ.Π. Α.Ε. και της επικείμενης ιδιωτικοποίησης της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. Η ενεργοποίηση σύστασης του Αττικού Λιμενικού Δικτύου (Ελευσίνα, Λαύριο, Ραφήνα) με την υπάρχουσα σήμερα κατοχή της πλειοψηφίας των μετοχών της Ο.Λ.Π. Α.Ε. από την COSCO θα είχε ως ενδεχόμενο αποτέλεσμα τον έλεγχο των τριών κρατικών λιμανιών από τον ιδιωτικό πλέον Ο.Λ.Π. με το δυσμενές αποτέλεσμα που θα είχε για τα συμφέροντα του ελληνικού δημοσίου μια τέτοια επιλογή. Το ίδιο ισχύει και για το δίκτυο λιμένων Βορείου Ελλάδος (Καβάλα – Αλεξανδρούπολη - Βόλος), δεδομένου ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία ιδιωτικοποίησής του Ο.Λ.Θ. Α.Ε.

Σημειώνεται ότι η ίδρυση της Δ.Α.Λ. αποτέλεσε επιλογή της Ελληνικής Κυβέρνησης για τη διασφάλιση της άσκησης της δημόσιας εξουσίας στα λιμάνια και η οποία αποτελεί σημαντική θεσμική τομή για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Το ΥΝΑΝΠ και η ΓΓΛΠΝΕ, εκτός από την ίδρυση της Δ.Α.Λ. και την αναδιοργάνωση του συστήματος διακυβέρνησης, έχει μεριμνήσει και για τη μεταρρύθμιση του συστήματος εποπτείας και ελέγχου του λιμενικού συστήματος. Τον Μάιο 2016 ψηφίστηκε ο ν. 4389/2016 ο οποίος:

(α) μετέτρεψε τη Ρ.Α.Λ. σε ανεξάρτητη διοικητική αρχή προκειμένου αυτοτελώς πλέον να αναλάβει τον ρόλο του ρυθμιστή της «λιμενικής αγοράς»,
(β) ίδρυσε τη Δ.Α.Λ., η οποία αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες δημοσίου συμφέροντος που εκτελούσαν μέχρι πριν την ιδιωτικοποίηση τους οι Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε. και θα διαρθρώνεται σε περιφερειακά γραφεία. Ήδη δια του ίδιου νόμου συνεστήθη περιφερειακό γραφείο Δημόσιας Αρχής Λιμένος με έδρα τον δήμο Πειραιά.

Η μεταρρύθμιση αυτή κρίθηκε αναγκαία λόγω της ανάγκης εκπλήρωσης των μνημονιακών υποχρεώσεων για την ιδιωτικοποίηση των δύο μεγαλύτερων λιμένων της χώρας, αντί της παραχώρησης λιμενικών δραστηριοτήτων σε τρίτους.

Ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Παναγιώτης Κουρουμπλής

Εσωτερική Διανομή:

1. ΥΝΑΝΠ/Γρ. κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ
2. ΥΝΑΝΠ/Γρ. κ. ΓΓΛΠΝΕ
3. ΥΝΑΝΠ/ΓΓΛΠΝΕ/Γρ. κας ΓΔΛΠΝΕ
4. ΥΝΑΝΠ/ΓΓΛΠΝΕ/ΔΛΠ

Δ.Η.Π.
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Πειραιάς, 02-05-2017
Για το Γραφείο
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
ΤΑΥΡΙΑΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΟΣ Α.Σ.